

EL LLENGUATGE

31.12.77/1.1.78
Noms de flor

Què és, exactament, una flor? Es la part d'una planta que consta dels òrgans de reproducció (estams, pistils) i de les cobertes protectores d'aquests òrgans (caize, corolla). Aquesta és la definició que en fa el Diccionari Fabra, que correspon, és clar, a un concepte rigorosament científic i també, alhora, al concepte general del llenguatge comú. Així, podem dir, amb tota propietat, que rosa i clavell són noms de flor: la flor del roser i la de la clavellina, respectivament. Però ja no podríem dir el mateix de margarida o rosella, que no són noms de flor sinó d'unes determinades espècies vegetals. I, tanmateix, si demanem a qualsevol —a l'home del carrer— que ens digui uns quants noms de flor, és segur que la seva resposta inclourà totes dues sèries de noms en peu d'igualtat: rosa, clavell, margarida, rosella, ginesta, líri, etc. Es a dir que el concepte popular de flor és no solament el que coincideix amb el científic —i, encara, amb certes exclusions— sinó també, paral·lelament, el de determinades espècies vegetals caracteritzades per una floració vistosa i espectacular, talment com arbre designa una planta perenne de tronc elevat i llenyós (un pi és un arbre i una rosella és una flor). Per tant, potser no fóra descertat d'ampliar la definició que donen els diccionaris del terme flor, limitada al seu concepte científic, amb aquesta idea que correspon a una percepció popular, talment com en els termes peix o estel no s'exclou, al Diccionari General, la definició del llenguatge comú. Es cert que a certs noms com dàlia, camèlia, tulipa, magnòlia, etc. —que són espècies cultivades per la bellesa de llurs flors— el Diccionari Fabra, com a segona definició, després de la que correspon a la planta, indica «la flor d'aquesta planta». Però això no cobreix la idea a què ens referim, segons la qual, unes determinades espècies vegetals poden rebre el nom general de flors, que les distingeix de les altres plantes. Notem, d'altra banda, com a manifestació d'aquesta idea, que el terme flor, anàlogament a arbre i herba, entra en la formació de diversos noms vulgars de planta: flor de cucut, flor de pastor, flor de la Mare de Déu, flor del vent, flor de neu, flor de nit, flor de l'amor...

ALBERT JANE